

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 08.04.1992, sp. zn. 5 Cao 2/92, ECLI:CZ:NS:1992:5.CAO.2.1992.1

Číslo: 33/1994

Právní věta: Ustanovení § 100 zákona č.100/1989 Sb.,o sociálním zabezpečení,nelze použít bez spojení s ustanovením § 97 odst.2 téhož zákona, pokud jde o obligatorní uvolnění části důchodu nevyplaceného v době výkonu trestu odnětí svobody,delšího než jeden měsíc (požádá-li o to důchodce k úhradě svých potřeb nebo závazků trvajících po dobu výkonu trestu), a pokud jde o právní úpravu nároku na výplatu dávky a její části. Ustanovení § 97 odst.2 zákona č.100/1988 Sb. je tu třeba aplikovat nejen na splátky dávky dosud nepřiznané, ale i na splátky dávky již přiznané, jejíž výplata byla zastavena. Žádost o uvolnění výplaty části důchodu podle ustanovení § 100 zákona č.100/1988 Sb.nelze vázat na období samotného výkonu trestu odnětí svobody.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 08.04.1992

Spisová značka: 5 Cao 2/92

Číslo rozhodnutí: 33

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod invalidní, Důchod invalidní částečný, Důchod starobní, Pojištění důchodové, Právo sociálního zabezpečení, Sociální zabezpečení, Státní sociální podpora, Trest odnětí svobody, Výkon trestu odnětí svobody, Zabezpečení v invaliditě, Zabezpečení ve stáří

Předpisy: 100/1988 Sb. § 97 ods. 2

§ 100

§ 161 odst. 2 99/1963 Sb. § 247 odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 33

Ustanovení § 100 zákona č. 100/1989 Sb., o sociálním zabezpečení, nelze použít bez spojení s ustanovením § 97 odst. 2 téhož zákona, pokud jde o obligatorní uvolnění části důchodu nevyplaceného v době výkonu trestu odnětí svobody, delšího než jeden měsíc (požádá-li o to důchodce k úhradě svých potřeb nebo závazků trvajících po dobu výkonu trestu), a pokud jde o právní úpravu nároku na výplatu dávky a její části.

Ustanovení § 97 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb. je tu třeba aplikovat nejen na splátky dávky dosud nepřiznané, ale i na splátky dávky již přiznané, jejíž výplata byla zastavena.

Žádost o uvolnění výplaty části důchodu podle ustanovení § 100 zákona č. 100/1988 Sb. nelze vázat na období samotného výkonu trestu odnětí svobody.

(Usnesení bývalého Nejvyššího soudu České republiky z 8. 4. 1992, [5 Cao 2/92](#))

Přípisem České správy sociálního zabezpečení z 10. 8. 1990 bylo navrhovatelce sděleno, že jí nelze zpětně uvolnit výplatu části důchodu s ohledem na to, že usnesení o nařízení soudního výkonu rozhodnutí pro pohledávku vůči navrhovatelce bylo bývalému Úřadu důchodového zabezpečení doručeno až poté, kdy navrhovatelka byla propuštěna z výkonu trestu odnětí svobody, a rovněž žádost navrhovatelky o uvolnění části důchodu byla podána tomuto úřadu až po propuštění z výkonu trestu.

Navrhovatelka považovala uvedený zamítavý dopis České správy sociálního zabezpečení za její rozhodnutí a podala proti němu v šestiměsíční lhůtě (§ 247 odst. 3 o. s. ř. ve znění platném před 1.1.1992) opravný prostředek. V něm poukázala zejména na skutečnost, že již v průběhu výkonu trestu odnětí svobody žádala o uvolnění svého důchodu, ale nebyla s ní sepsaná potřebná žádost. Proto o uvolnění znovu požádala po propuštění z výkonu trestu v prosinci 1989. V opravném prostředku navrhovala zrušení uváděného rozhodnutí z 10. 8. 1990 a zpětné uvolnění důchodu.

Krajský soud v Ostravě tomuto opravnému prostředku vyhověl a rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení z 10. 8. 1990 zrušil. Dospěl přitom k závěru, že navrhovatelce je třeba zpětně uvolnit část jejího důchodu, a to za dobu od 13. 8. 1987 do propuštění z výkonu trestu odnětí svobody dne 13. 12. 1989.

Proti rozhodnutí soudu prvního stupně podala Česká správa sociálního zabezpečení včas odvolání, v němž navrhovala zrušení uvedeného rozhodnutí a vrácení věci k novému projednání a rozhodnutí. Své odvolání opírala o právní názor, že uvolnění části důchodu důchodce ve výkonu trestu odnětí svobody, na úhradu jeho závazků, je možné tehdy, požádá-li o to důchodce v době výkonu trestu.

Bývalý Nejvyšší soud České republiky svým usnesením potvrdil usnesení soudu prvního stupně a úhradů nákladů řízení před soudem žádnému z účastníků nepřiznal.

Z odůvodnění:

Odvolací soud přezkoumal napadané usnesení soudu prvního stupně i řízení, jež mu předcházelo, a neshledal odvolání důvodným. Soud prvního stupně zjistil skutečný stav věci v potřebném rozsahu a vyvodil z něho správné skutkové i právní závěry, s nimiž se odvolací soud ztotožňuje včetně posouzení přípisu ze dne 10. 8. 1990 jako rozhodnutí o žádosti navrhovatelky, které postrádalo poučení o opravném prostředku.

Rovněž odvolací soud dospěl k závěru, že ustanovení § 100 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení (později novelizovaného zákonem č. 110/1990 Sb.), nelze aplikovat izolovaně, nýbrž ve spojení s obecným ustanovením § 97 odst. 2 citovaného zákona, neboť uvedené ustanovení § 100 zákona č. 100/1988 Sb. upravuje obligatorní uvolnění části důchodu nevypláceného v době výkonu trestu odnětí svobody delšího než jeden měsíc, požádá-li o to důchodce k úhradě svých potřeb nebo závazků. V případě navrhovatelky šlo o závazek vůči orgánu správy spojů, který trval po dobu výkonu trestu. Zánik nároku na výplatu dávky nebo její části podle ustanovení § 97 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb. je podle názoru odvolacího soudu potřebné aplikovat nejen na splátky dávky dosud nepřiznané, ale i na splátky dávky již přiznané, jejíž výplata byla zastavena. Ustanovení § 100 zákona č. 100/1988 Sb. pak neobsahuje odchylky od obecné úpravy zániku nároku na výplatu dávky nebo její části. S ohledem na ustanovení § 161 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb. dopadá právní úprava uvolnění části důchodu v daném případě i na období před účinností tohoto zákona.

Věcně správné usnesení soudu prvního stupně bylo proto odvolacím soudem podle ustanovení § 219 o. s. ř. potvrzeno. Věc se vrátí České správě sociálního zabezpečení k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.